

Utjämnat värde för buffertfonden vid beräkning av balanstalet

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 2008/09:219 Utjämnat värde för buffertfonden vid beräkning av balanstalet samt två motioner som väckts med anledning av propositionen.

I propositionen föreslås att när balanstalet inom ålderspensionssystemet beräknas ska buffertfonden (AP-fonderna), som i dag beräknas som marknadsvärdet vid utgången av det andra året före det år balanstalet avser, i stället beräknas som medelvärdet av marknadsvärdet vid utgången av det andra, tredje och fjärde året före det år balanstalet avser.

Regeringen föreslår att ändringen ska träda i kraft den 25 november 2009 och tillämpas första gången vid fastställande av balanstalet för 2010.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna.

Till betänkandet har fogats tre reservationer (v, mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Utjämnat värde för buffertfonden	5
Reservationer	10
1. Suspenderade balanseringsregler, punkt 1 (v)	10
2. Utjämnat värde för buffertfonden, punkt 2 (v)	11
3. Utjämnat värde för buffertfonden, punkt 2 (mp)	11
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	13
Propositionen	13
Följdmotionerna	13
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	14
<i>Bilaga 3</i>	
Reservantens lagförslag	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Suspenderade balanseringsregler

Riksdagen avslår motion

2009/10:Sf2 av Kalle Larsson m.fl. (v) yrkandena 1–3.

Reservation 1 (v)

2. Utjämnat värde för buffertfonden

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:219 och avslår motionerna

2009/10:Sf1 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2 samt

2009/10:Sf2 av Kalle Larsson m.fl. (v) yrkande 4.

Reservation 2 (v) – villkorad

Reservation 3 (mp)

Stockholm den 24 september 2009

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (m), Veronica Palm (s), Lars-Arne Staxäng (m), Solveig Zander (c), Siw Wittgren-Ahl (s), Ulf Nilsson (fp), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s), Lars Gustafsson (kd), Kalle Larsson (v), Matilda Ernkrans (s), Fredrick Federley (c), Gunvor G Ericson (mp), Marianne Watz (m), Jasenko Omanovic (s), Marianne Kierkemann (m) och Jan Ericson (m).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlas proposition 2008/09:219 Utjämnat värde för buffertfonden vid beräkning av balanstalet. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Med anledning av propositionen har två motioner väckts. Motionsyrkandena redovisas i bilaga 1.

Försäkringskassan har på uppdrag av regeringen och i samråd med Riksgäldskontoret, Konjunkturinstitutet och AP-fonderna analyserat balanstalets funktion och konstruktion. Uppdraget har redovisats i en skrivelse den 14 april 2009.

Med utgångspunkt i Försäkringskassans skrivelse enades Pensionsgruppen, med företrädare för de fem partierna bakom pensionsöverenskommelsen, om att ställa sig bakom ett förslag om att vid beräkningen av balanstalet använda ett utjämnat fondvärde. Ett sådant förslag har tagits fram inom Regeringskansliet och redovisats i en promemoria som har remissbehandlats.

Utskottets överväganden

Utjämnat värde för buffertfonden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag som innebär att vid beräkning av balanstalet ska tillgångarna hos buffertfonden beräknas som medelvärdet av det redovisade marknadsvärdet vid utgången av det andra, tredje och fjärde året före det år som balanstalet avser.

Riksdagen avslår motioner bl.a. om att reglerna för den automatiska balanseringen ska suspenderas eller att propositionen ska avslås.

Jämför reservationerna 1 (v), 2 (v) och 3 (mp).

Gällande ordning

Ett syfte med ålderspensionsreformen är att skapa ett pensionssystem som är följsamt mot den samhällsekonomiska och demografiska utvecklingen. För att detta syfte ska kunna nås fullt ut vad gäller ålderspensionssystemets fördelningsdel finns kompletterande regler avseende indexomräkningen av pensionsbehållningar och pensioner i fördelningssystemet.

Dessa kompletterande regler utgår från det balanstal som årligen ska fastställas för pensionssystemet. Balanstalet utgör ett mått på den ekonomiska ställningen i fördelningsdelen, dvs. förhållandet mellan systemets tillgångar och skulder, och beräknas som $(\text{avgiftstillgång} + \text{buffertfond}) / \text{pensions-skuld}$.

När balanstalet understiger 1,0000, dvs. tillgångarna är mindre än skulderna, ska avsteg från den vanliga omräkningen göras genom användande av ett balansindex. Balansindex kan enkelt beskrivas som en produkt av balanstalet och inkomstindex och styrs således av båda dessa faktorer. När förhållandet mellan tillgångar och skulder återställs och balanstalet överstiger 1,0000 accelererar indexomräkningen. Omräkning med balansindex ska göras så länge balansindex understiger inkomstindex.

Tillgångarna i fördelningssystemet utgörs av de avgifter som under ett år förs till buffertfonden (medelvärde för tre år) multiplicerat med omsättningstiden samt tillgångarna i buffertfonden. Omsättningstiden (medianvärdet för tre år) mäter tiden från det att pensionsrätt tjänas in till dess att pensionen utbetalas med beaktande av hur pensionssystemets regler tillsammans med aktuella förvärvs- och dödlighetsmönster medför att pensions-skulden ackumuleras och avbetalas. Det som huvudsakligen bestämmer

omsättningstiden är de olika åldersgruppernas relativa snittinkomst. Även dödligheten i olika åldrar efter pensionsåldern är betydelsefull för omsättningstiden.

Buffertfonden tas upp till det redovisade marknadsvärdet av tillgångarna hos Första–Fjärde och Sjätte AP-fonderna vid utgången av det andra året före det år balanstalet avser.

Skulderna i fördelningssystemet avser det totala åtagandet till såväl förvärvsaktiva som pensionärer. Pensionsskulden till förvärvsaktiva består av deras samlade pensionsbehållningar i det reformerade pensionssystemet med tillägg för pensionsrätt intjänad det senaste året vartill kommer ett beräknat värde av åtagandet för tilläggs pension. Pensionsskulden till personer som har pension beräknas på aktuell pensionsutbetalning multiplicerad med beräknat antal återstående pensionsutbetalningar.

Garantipensionen indexeras däremot med förändringen i konsumentprisindex (KPI) och avtrappas dessutom mot inkomstrelaterad pension. Detta innebär att individer med garantipension antingen inte alls eller endast till 52 % berörs av de ekonomiska och demografiska svängningar som innebär en positiv eller negativ utveckling av indexeringen av inkomstpensionerna.

Propositionen

Regeringen anger att när införandet av den automatiska balanseringen diskuterades fanns det flera frågor kring vilket värde som buffertfonden borde ha när balanstalet beräknas. Då gjordes bedömningen att det faktum att fonden endast utgör en liten del av systemets tillgångar talar för att risken för att variationer i fondvärdet opåkallat skulle utlösa balanseringen inte försvarade den ökade komplexitet som en utjämning skulle medföra. Samtidigt konstaterade regeringen att utvecklingen av balanstalet vid tillfälliga variationer måste följas noga.

Under hösten 2008 försämrades världsekonomin snabbt med finanskrisen som ledde till att Stockholmsbörsen föll med drygt 40 % under 2008. En följd av utvecklingen är att skulderna för första gången är större än tillgångarna i pensionssystemet, och balanstalet för 2010 har av Försäkringskassan beräknats till 0,9672. Därmed kommer pensionerna att sänkas vid årsskiftet. Den huvudsakliga orsaken till det låga balanstalet är buffertfondens värdeminskning – fondens värde var 191 miljarder kronor lägre den 31 december 2008 än ett år tidigare. Med oförändrat värde på buffertfonden hade balanstalet i stället varit 0,9929. I propositionen anges att stora fluktuationer på börsen visar sig ge förhållandevis stora svängningar av pensionsnivåerna. En sådan ryckighet är enligt regeringen inte önskvärd. Pensionärer har sämre förutsättningar att jämna ut variationer i sin inkomst, t.ex. har de flesta inga möjligheter att höja inkomsten genom att förvärvsarbete.

Försäkringskassan har på uppdrag av regeringen och i samråd med Riksgäldskontoret, Konjunkturinstitutet och AP-fonderna analyserat balanstalets funktion och konstruktion. Försäkringskassan, som analyserat möjligheten och konsekvenserna av att tillämpa ett utjämnat treårsvärde i stället för värdet för det senaste året, menar att en utjämnad buffertfondsvärdering leder till att balanseringseffekten sprids ut över flera år, vilket skulle ge pensionärerna en jämnare inkomstutveckling. Att göra detta i den nuvarande situationen ger emellertid en förlängd period av balansering och försenar återgången till den ordinarie indexeringen. Det ökar i sin tur skillnaden mellan inkomstutvecklingen för yrkesaktiva och pensionärer. Försäkringskassan anser att en utjämning kan ge höjd risk för tömning av buffertfonden och påpekar även att tekniska justeringar av den här arten bör göras med stor försiktighet.

I propositionen anges att utan den föreslagna justeringen i balanstalsberäkningen kommer inkomstpensionerna att sänkas med cirka 3,8 %, vilket för en pensionär med 12 000 kr i månaden ger en pension efter årsskiftet på 11 540 kr. Om ett treårigt utjämnat värde tillämpas blir balanstalet i stället 0,9826, och minskningen för pensionären i exemplet ovan blir då i stället 2,3 % till 11 725 kr. En utjämning innebär också att värdet under kommande år blir något lägre än annars om börsen stiger. Effekten för 2011 och senare är alltså starkt beroende av börsutvecklingen.

Regeringen anger att utvecklingen av pensionerna blir jämnare med en utjämning av buffertfonden. Kraftiga börsfall får inte samma snabba genomslagskraft och vice versa. Består värdetappet under fler år förlängs visserligen perioden med balansering, men i så fall är försämringen också betydande och inte längre tillfällig.

För att se till att pensionssystemet framöver inte är så känsligt för svängningar på börsen behövs åtgärder för att bevara ett långsiktigt stabilt system. Regeringen har gemensamt med Pensionsgruppen påbörjat ett arbete med att ordentligt analysera och inventera möjligheter till ökad stabilitet i utbetalningarna på lång sikt. Det arbetet går inte att genomföra före årsskiftet 2009/2010. Regeringen anser dock att det inte är rimligt att låta balanstalet på 0,9672 slå igenom fullt ut 2010 och ge en betydande sänkning av inkomsten för dagens pensionärer och föreslår därför att ett utjämnat fondvärde används i stället för ett värde för ett enskilt år.

En utjämning med ett glidande treårsvärde innebär att alla tillgångar i beräkningen av balanstalet behandlas enligt likartade principer. Det finns både för- och nackdelar med att använda ett utjämnat värde: balanseringsperioden kan förlängas och den efterföljande återhämtningen av pensionerna kan försenas jämfört med nuvarande regler. Värdet av en jämnare utveckling av pensionerna i stället för en ryckighet i utvecklingen väger dock betydligt tyngre.

Motionerna

I motion Sf2 av Kalle Larsson m.fl. (v) begärs att riksdagen beslutar att suspendera reglerna för automatisk balansering (yrkande 1). Vidare begärs ett tillkännagivande om en översyn av hela pensionssystemet i full öppenhet och att ett underlag för politisk diskussion tas fram inför valet 2010 (yrkandena 2 och 3). Om dessa tre yrkanden avslås bör riksdagen i stället avslå propositionen (yrkande 4).

Motionärerna invänder mot att balanseringssituationen från 2011 och senare i huvudsak beror på börsens utveckling. Det verkliga hotet mot pensionssystemet är i stället "inkomstbristen" mätt som skillnaden mellan pensionsskulden och avgiftstillgången. Att inkomstbristen inte lett till att den automatiska balanseringen har aktiverats tidigare beror på att börserna då ökade så mycket i värde. Genom dräneringen av AP-fonderna på mer än 250 miljarder kronor som förts till statsbudgeten kan AP-fonderna inte fungera som buffert när de stora pensionsgenerationerna går i pension.

Neddragningen av pensionerna till följd av den automatiska balanseringen blir enligt motionärerna orimlig och orättvis. Regeringens förslag undanröjer inte dessa problem. I stället bör reglerna om en automatisk balansering suspenderas till dess att en allsidig översyn av hela pensionssystemet skett, grundad på realistiska bedömningar av framtida ekonomiska och demografiska påfrestningar. Översynen måste ske öppet och under demokratisk insyn och politisk medverkan. Motionärerna anser att AP-fonden måste få tillräckliga resurser genom att medel återförs och/eller att framtida premiepensionsavsättningar förs dit och ger förmåner i inkomstpensionssystemet. Vidare måste höjda avgifter och höjda skatter vara en del i framtidsdiskussionen. Riktlinjer måste ges för en öppen och allsidig debatt med sikte på att få fram ett underlag som kan få diskuteras i valet 2010.

Motionärerna påpekar att propositionens förslag visserligen reducerar bromsen för 2010 men att neddragningen blir i stort sett oförändrad över en 5-årsperiod. Motionärerna anser att beskattningen av pensionärer i stället borde göras lika som för löntagare. Vidare bör den fortsatta översyn som regeringen aviserar ske under sedvanliga demokratiska former och innefatta alla regler som påverkar pensionärernas situation.

I motion Sf1 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp) begärs i yrkande 1 avslag på propositionen och i yrkande 2 att regeringen tillsätter en utredning för att utreda behovet och utformningen av eventuella förändringar i pensionssystemet.

Motionärerna är positiva till ambitionen att mildra effekterna av konjunkturedgången men menar att det finns effektivare åtgärder för att förbättra pensionärernas ekonomiska situation. Dessutom är förslaget i propositionen dåligt underbyggt och bör utredas noggrannare, enligt motionärerna. De anser att det är anmärkningsvärt att partierna i pensionsuppställningen så tydligt går emot remissinstanserna, som är samstämmiga om att konsekven-

serna av förslaget är otillräckligt belysta. Miljöpartiet vill i stället höja grundnivån i garantipensionen samt höja den skäliga levnadsnivån och kompensationsnivån i bostadstillägget för pensionärer.

Utskottets ställningstagande

Ordningen med en automatisk balansering i ålderspensionssystemet är en viktig del i att göra pensionssystemet följsamt mot den samhällsekonomiska och demografiska utvecklingen. Reglerna bör enligt utskottet således inte upphävas vare sig tillfälligt eller varaktigt. Utskottet delar däremot regeringens uppfattning att pensionssystemet inte bör vara så känsligt för svängningar på börserna. Som anges i propositionen har regeringen gemensamt med Pensionsgruppen påbörjat ett arbete med att ordentligt analysera och inventera möjligheterna till ökad stabilitet i utbetalningarna på lång sikt. Utskottet tillstyrker därför att buffertfondens värde, i avvaktan på resultatet av detta arbete, tas upp på förslaget sätt vid beräkning av balanstalet. Det innebär att alla tillgångar behandlas enligt likartade principer vid beräkningen av balanstalet, men medför samtidigt att balanseringsperioden kan förlängas och att den efterföljande återhämtningen av pensionerna kan försenas jämfört med vad som skulle ske enligt nuvarande regler. Någon totalt minskad reduktion av pensionerna under t.ex. en femårsperiod är däremot inte avsedd, under i övrigt samma antaganden om tillväxt m.m.

Utskottet noterar samtidigt att sedan följsamhetsindexeringen infördes vid årsskiftet 2001/2002 har pensionerna totalt ökat med 21,2 % medan en indexering med prisbasbeloppet under motsvarande period skulle ha gett 16 %. När det gäller ålderspensionerna nästa år ökar inkomstindexet med 0,3 % jämfört med 2009. Den genomsnittliga reala inkomstutvecklingen mellan 2006 och 2009 är 1,3 % samt KPI-förändringen är -0,8 %. Den förändring av beräkningen av balanstalet som föreslås i denna proposition innebär att balanstalet 2010 blir 0,9826 och att följsamhetsindexeringen för 2010 blir -3,0 %. Försäkringskassan har beräknat att för en ålderspensionär med 12 000 kr i månaden minskar pensionen före skatt med ca 360 kr i månaden nästa år. Det följer av negativ inflation, svag inkomstutveckling och balanseringen inom pensionssystemet. Effekten av balanseringen för 2010 är -1,7 %. Det kan nämnas att prisbasbeloppet, som ligger till grund för garantipensionen, 2010 minskar med 0,9 % jämfört med 2009.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionerna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Suspenderade balanseringsregler, punkt 1 (v)

av Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar reservantens förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en översyn av pensionssystemet och om ett underlag inför valet 2010. Därmed bifaller riksdagen motion

2009/10:Sf2 av Kalle Larsson m.fl. (v) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Påståendet i propositionen att balanseringssituationen från 2011 och senare i huvudsak beror på börsens utveckling är fel. Det verkliga hotet mot pensionssystemet är i stället ”inkomstbristen” mätt som skillnaden mellan pensionsskulden och avgiftstillgången. Att inkomstbristen inte lett till att den automatiska balanseringen har aktiverats tidigare beror på att börserna då ökade så mycket i värde. Genom dränering av AP-fonderna på mer än 250 miljarder kronor som förts till statsbudgeten kan AP-fonderna inte fungera som buffert när de stora pensionsgenerationerna går i pension.

Neddragningen av pensionerna till följd av den automatiska balanseringen är orimlig och orättvis, och reglerna bör suspenderas till dess att en allsidig översyn av hela pensionssystemet skett, grundad på realistiska bedömningar av framtida ekonomiska och demografiska påfrestningar. Översynen måste ske öppet och under demokratisk insyn och politisk medverkan. Vidare måste AP-fonden få tillräckliga resurser genom att medel återförs och/eller att framtida premiepensionsavsättningar förs dit och ger förmåner i inkomstpensionssystemet. Höjda avgifter och höjda skatter måste vara en del i framtidsdiskussionen. Riktlinjer måste ges för en öppen och allsidig debatt med sikte på att få fram ett underlag som kan få diskuteras i valet 2010.

Vidare bör den fortsatta översyn som regeringen aviserar ske under sedvanliga demokratiska former och innefatta alla regler som påverkar pensionärernas situation. Till exempel bör beskattningen av pensionärer göras lika som för löntagare.

Riksdagen bör genom en ändring i lagen om inkomstgrundad ålderspension suspendera reglerna för automatisk balansering samt göra ett tillkännagivande till regeringen om en översyn av hela pensionssystemet och om ett underlag inför valet 2010 enligt vad som ovan anförts.

2. Utjämnat värde för buffertfonden, punkt 2 (v)

av Kalle Larsson (v).

– Vid avslag på reservation 1 –

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2009/10:Sf1 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp) yrkande 1 och

2009/10:Sf2 av Kalle Larsson m.fl. (v) yrkande 4 och

avslår proposition 2008/09:219 och motion

2009/10:Sf1 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp) yrkande 2.

Ställningstagande

Neddragningen av pensionerna till följd av den automatiska balanseringen blir orimlig och orättvis. Regeringens förslag undanröjer inte dessa problem. Visserligen reduceras bromsen för 2010 men neddragningen blir i stort sett oförändrad över en femårsperiod. Riksdagen bör därför avslå propositionen.

3. Utjämnat värde för buffertfonden, punkt 2 (mp)

av Gunvor G Ericson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2009/10:Sf1 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2 samt

2009/10:Sf2 av Kalle Larsson m.fl. (v) yrkande 4 och

avslår proposition 2008/09:219.

Ställningstagande

Jag är positiv till ambitionen i propositionen att mildra effekterna av konjunkturedgången men menar att det finns effektivare åtgärder för att förbättra pensionärernas ekonomiska situation. Dessutom är förslaget i propositionen dåligt underbyggt och bör utredas noggrannare. Det är anmärkningsvärt att partierna i pensionsuppställningen så tydligt går emot remissinstanserna, som är samstämmiga om att konsekvenserna av förslaget är otillräckligt belysta. I stället bör grundnivån i garantipensionen höjas liksom den skäligen levnadsnivån och kompensationsnivån i bostadstillägget för pensionärer.

Riksdagen bör därför avslå propositionen och göra ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning för att utreda behovet och utformningen av eventuella förändringar i pensionssystemets utformning.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:219 Utjämnat värde för buffertfonden vid beräkning av balanstalet:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

Följdmotionerna

2009/10:Sf1 av Gunvor G Ericson m.fl. (mp):

1. Riksdagen avslår förslaget om att använda ett utjämnat värde för buffertfonden vid beräkning av balanstalet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att vidare utreda behovet, och utformningen, av eventuella förändringar i pensionssystemets utformning.

2009/10:Sf2 av Kalle Larsson m.fl. (v):

1. Riksdagen beslutar att suspendera reglerna för automatisk balansering i inkomstpensionssystemet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av hela pensionssystemet i full öppenhet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av att ett underlag för politisk diskussion finns inför det allmänna valet 2010.
4. Riksdagen avslår proposition 2008/09:219 om ovanstående yrkanden avslås.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 5 a § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 a §¹

Regeringen *skall* för varje år fastställa ett *balanstal*. Detta tal skall visa förhållandet mellan fördelningssystemets avgiftstillgång, *med tillägg av det redovisade marknadsvärdet* av tillgångarna hos Första–Fjärde och Sjätte AP-fonderna, och fördelningssystemets pensionsskuld vid utgången av det andra året före det år balanstalet avser.

Regeringen *ska* för varje år fastställa ett *balanstal*. Detta tal ska visa förhållandet mellan fördelningssystemets avgiftstillgång och fördelningssystemets pensionsskuld vid utgången av det andra året före det år balanstalet avser. *Vid denna beräkning ska till avgiftstillgången läggas medelvärdet av de redovisade marknadsvärdena av tillgångarna hos Första–Fjärde och Sjätte AP-fonderna vid utgången av det andra, tredje respektive fjärde året före det år balanstalet avser.*

Med avgiftstillgång avses avgiftsinkomsterna till fördelningssystemet multiplicerade med medelvärdet av den tid i år räknat som förflyter från det att en pensionsrätt tjänas in till det att den betalas ut i form av pension (*omsättningstiden*). Med pensionsskuld avses det totala pensionsåtagandet i fördelningssystemet.

Denna lag träder i kraft den 25 november 2009 och tillämpas första gången vid fastställande av balanstalet för år 2010.

¹ Senaste lydelse 2001:222.

BILAGA 3

Reservantens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 5 c § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Reservantens förslag

1 kap.**5 c §¹**

Understiger balanstalet för ett år 1,0000 *skall* regeringen för det året fastställa ett *b a l a n s i n d e x* som *skall* användas vid vissa beräkningar enligt denna lag. Ett balansindex *skall* därefter fastställas för varje år fram till dess att det minst når samma värde som inkomstindex. För en sådan period *skall* balansindexet första gången räknas fram på så sätt att balanstalet multipliceras med inkomstindexet för samma år. För varje därpå följande år under perioden *skall* det fastställda balansindexet multipliceras med kvoten mellan inkomstindexet efter årsskiftet och inkomstindexet före årsskiftet och därefter med det balanstal som *skall* gälla efter årsskiftet.

Understiger balanstalet för ett år 1,0000 *ska* regeringen för det året fastställa ett *b a l a n s i n d e x* som *ska* användas vid vissa beräkningar enligt denna lag. Ett balansindex *ska* därefter fastställas för varje år fram till dess att det minst når samma värde som inkomstindex. För en sådan period *ska* balansindexet första gången räknas fram på så sätt att balanstalet multipliceras med inkomstindexet för samma år. För varje därpå följande år under perioden *ska* det fastställda balansindexet multipliceras med kvoten mellan inkomstindexet efter årsskiftet och inkomstindexet före årsskiftet och därefter med det balanstal som *ska* gälla efter årsskiftet.

Balansindex ska inte fastställas för åren 2010–2014.

Denna lag träder i kraft den 25 november 2009.

¹ Senaste lydelse 2003:301.